

אור הנר

עורך: נדיה אטון

דבר העורך

"כל אלמנה ויתום לא תענון"

מפרש רש"י: הוא הדין לכל אדם אלא שדיבר הכתוב בהווה לפי שהם תשושי כח ודבר מצוי לענותם.

למדים אנו מפירושו של רש"י, שבכל אדם לא משנה מי הוא ומה הוא הוא, אסור לנו לפגוע, וכבר לימדו אותנו חז"ל (כתובות ס:): "נוח לו לאדם שיפול לכבשן האש ואל ילבין פני חבירו ברבים. על הלשון: "נוח' לו לאדם שימסור עצמו לתוך כבשן האש ואל ילבין פני חבירו ברבים", תמהו בעלי המוסר: מתאים היה, לכאורה, יותר לומר "צריך" או "חייב" אדם להפיל עצמו לתוך כבשן האש, ומדוע נקטו חכמים לשון "נוח".

מבאר רבי יהודה לייב חסמן בעל ה"אור יהל" - חז"ל באו ללמדנו, כי יודעי אמת מבינים שנוח לאדם לבחור באש הגשמית, מאשר לאבד את חלקו בעולם הבא ולהשרף באש הגדולה של גיהנום על הלבנת פנים.

מעשה נורא סיפר השמש של הגאון הקדוש רבי חיים אלעזר שפירא ה'מנחת אלעזר' ממונקאטש זי"ע והוא היה נוכח בשעת מעשה. עיר גדולה הייתה העיר מונקאטש ומסביבה שכנו עיירות רבות אשר נקראו בשם 'גלילות מונקאטש'.

באחד מהגלילות דר 'ראש הקהל' תלמיד חכם שלא אהב את ה'רב' שבעירו, והיה מיצר את צעדיו ורודפו עד חרמה, בין פעולותיו היה נוהג להגיע פעמים רבות לפני הגאון הקדוש ה'מנחת אלעזר' זי"ע בעיר מונקאטש והיה מספר כל מיני סיפורי גנאי על אותו רב. אך

המנחת אלעזר לא התייחס אליו כלל, ותמיד היה משלחו מפניו. פעם אחת עזב 'ראש הקהל' את ביתו לכמה ימים, בכדי לסדר כמה ענינים מחוץ לעיר.

לאחר שסיים את עניניו, שם פעמיו לחזור לביתו, והנה בדרך חזרה מצא את משרתו חוזר מאיזה מקום וחבילה בידו. שאל ראש הקהל את המשרת, מה הינך עושה כאן? הראה לו המשרת כי 'בעלת הבית' שלחתו עם עוף לשאול את רב העיר מה דינו. (בדרך כלל היה פוסק בעצמו, אך עתה שלא היה האיש בביתו שלחו לשאול את רב העיר)...

כששמע כך ראש הקהל ביקש מהמשרת להראות לו את העוף. הבחין מיד ראש הקהל כי העוף שלפניו הינו טרף. שאל את המשרת: "מה 'פסק' לך הרב"? ענה המשרת: "הרב הכשירו...". שמח ראש הקהל על ההזדמנות שנקרתה לפניו. חטף את העוף מידי משרתו ובמקום להיכנס לביתו ולשאול בשלומם, מיהר מיד לבית המנחת אלעזר. בהגיעו למונקאטש ישב המנחת אלעזר יחד

יום ו' ב"ג שבט תשפ"ה

כניסת שבת: 17:15

יציאת שבת: 18:07

רבינו תם: 18:46

הזמנים לפי אופק באר שבע

שבת מברכין

ימים שישי שבת

ראש חודש אדר

פרשת משפטים

עם בית דינו, וראש הקהל הציג בפניהם את העוף. "עכשיו תראה כי צדקו טענותי שאני טוען בפניך כל כך הרבה שנים", אמר ראש הקהל למנחת אלעזר, "הנה עוף זה 'הכשירו' רב פלוני מה דעת הרבנים על כך?", סיים ראש הקהל.

לפתע קרה דבר מדהים, הגאון המנחת אלעזר נטל חתיכת עוף והכניסו לפיו.

כשראה ראש הקהל, שכל 'התלהבותו' נדחתה על אתר על ידי המנחת אלעזר, נשא את רגליו ומיהר לברוח מבית הדין...

לאחר שיצא, שאלו שאר הרבנים שנמצאו בבית הדין, את המנחת אלעזר: "וכי הרב מכשיר עוף כזה שלכל הדעות הינו 'טרף' ואסור בתכלית האיסור..." בטרם כל פלט המנחת אלעזר את חתיכת העוף שהייתה בפיו (שבוודאי לא חשב לאוכלה), ומיד דפק על השולחן בעוז ותעצומות (עד שהמספר שסיפר סיפור

זה, שעמד אז על הסולם להוציא ספר מארון הספרים באותו חדר נפל ארצה), וזעק מנהמת ליבו הטהור "וכי בשר של בני אדם כן כשר לאכילה?!"

ואמר, "הרי ראש הקהל הזה לא בא, אלא לאכול את בשרו של הרב שבעירו הרי זה בוודאי איסור ו'טרף' לנהוג כן.

והסביר הרב: "יתכן מאוד כי רב העיר התרגש לראות את המשרת של שונאו המובהק בא לשאלו שאלת כשרות העוף ומרוב התרגשות טעה בדבר הלכה, וכי בעבור זה נהרגהו?"...

מעשה היה לאחרונה בארץ, באיש נכבד זקן ושבע ימים שהיה משמש כל ימיו כחזן נפלא

בבית הכנסת הסמוך לביתו. ולאחרונה עבר האיש 'אירוע מוחי' ל"ע, ומשחזר מעט לעצמו חזר להתפלל בבית הכנסת - וניגש מעצמו להיות חזן. אך מכיוון שלרגל מצבו הוא מתבלבל ובחזרת הש"ץ (במנחה של שבת) מתחיל 'אתה אחד' ומיד 'רצה', ומשום כך רבים מהמתפללים פסקו להתפלל באותו בית הכנסת, עד שפרצה מריבה נוראה בין המתפללים, מה לעשות עם אותו 'חזן'?

הפנו את השאלה לגאון רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל, וזו הייתה תשובתו: "מכיוון שכל חיותו של אותו איש במצב כזה אינו אלא מכך שהוא חזן. והרי התפילה מדרבנן היא, לעומתה לצער איש מישראל הוא מדאורייתא, בוודאי אין לצערו לביישו ולהכלימו, ועליהם לתת לו להיות חזן, אפילו שכך נראית תפילתו..."

יהי רצון שנדע להיזהר בכבודו של כל אחד ואחד מישראל אמן, שבת שלום ומבורך.

"כל השונה הלכות בכל יום..."

שו"ת עם
הרה"ג אורן נודית

דיני נזיקין

שאלה: מים שמטפטים מחדר אמבטיה לדירה מתחתיה וגורמים רטיבות האם העליון צריך לשלם כל תיקון הרטיבות, ומה הדין אם היה לתחתון מתחת מקום הרטיבות ארון ונתקלקל מחמת הרטיבות?

תשובה: מים שמטפטים מחדר אמבטיה לדירה מתחתיה וגורמים רטיבות בדירה התחתונה, צריך העליון לתקן הרטיבות. כמו כן אם מחמת טפטוף ישיר מהעליון נרטב הארון ונתקלקל צריך העליון לשלם על הנזק שנגרם לארון, אמנם אם נתקלקל הארון לא בצורה ישירה מהטפטוף צריך העליון לתקן את הנזק שגרם הטפטוף הישיר, ואין צריך לשלם על קלקול הארון.

שאלה: שואל שהחליף רכב עם חברו והודיע לו המשאיל בעל הרכב שמצבו תקין, ובחזרה התקלקל הרכב לשואל והושבת מנסיעה באמצע הדרך, האם השואל חייב בתשלום.

תשובה: השואל פטור לגמרי. [ב' סיבות לדין זה: א. לדעת השו"ע הוי שאילה בבעלים שפטור אפילו מפשיעה. ב. דין זה הוא בגדר מתה מחמת מלאכה, הואיל והשואל לא שינה מהמלאכה ששאל בשבילה, ופטור גם אם היה שואל שלא בבעלים].

דין משפחתי עם הרב יצחק זלברשטין

שו"ת עם
הרה"ג בנימין חותה

הלכות נטילת ידיים

שאלה: הנוגע במקומות המכוסים של תינוק האם חייב בנטילת ידיים. **תשובה:** הנוגע באברי ילד תינוק אם רגילים להיות מגולים באותו זמן וכגון בקיץ שמלבישים את הקטן בבגדים קצרים אין צריך ליטול ידיו ואם באותו זמן דרך אותם אברים להיות מכוסים וכגון בימות החורף אם נגע במקומות המכוסים חייב בנטילת ידיים.

שאלה: נטלה מתנפחת אם כשרה לנטילת ידיים. ואם מותר לנפחה בשבת. ומה הדין ליטול ידיים על ידי שקית ניילון.

תשובה: נטלה מתנפחת כשרה לנטילת ידיים. ואם ניפחה פעם אחת לפני שבת מותר לנפחה בשבת. ושקית ניילון אינה כשרה לנטילת ידיים.

שאלה: נגיעה לפני נטילת ידיים של שחרית במאכל עטוף או בבקבוק משקה.

תשובה: מותר לפני נטילת ידיים של שחרית לגעת במאכל העטוף בנייר או בבד או בבקבוק שתיה והמחמיר שלא לגעת בהם לפני נטילת ידיים תבא עליו ברכה.

שאלה: האם מותר ליטול ידיים של בוקר או של סעודה או מים אחרונים במים מגולים.

תשובה: המיקל ליטול ידיו נטילת ידיים של שחרית במים מגולים יש לו על מי לסמוך. ולסעודה מותר ליטול בהם ידיו. ולמים אחרונים אם אין לו מים אחרים רשאי לעשות בהם מים אחרונים.

"פצע תחת פצע" (שמות כ"א, כ"ה). אדם מונע לעולם בין שוגג בין מזיד, שגגאמר "פצע תחת פצע", לחיב על השוגג כמזיד ועל האנס כרצון (בבא קמא כ"ו).

מעשה שהיה כך היה: יהודי בשם גרשון, חזר משמחה משפחתית בעיר רחוקה בשעת לילה מאוחרת. במהלך הנסיעה, פאטר התקרב לרחוב בו נמצאת חנות התקשטים שלו, נחמד לפתע לגלות שדלת חנותו פתוחה, ושבני בריונים מרוקנים את כל תכולת החנות אל תוך מכונת מפארת החונה ליד החנות. גרשון הרבה בלבו - "נראה שהגנבים עומדים לסים את מלאכתם בעוד רגעים ספורים, כך שלא יועיל כעת להזמין משטרה. וכמוכן שלנסות להתקרב אל הבריונים, גם לא שיק..."

אך לפתע התנוצץ רעיון במוחו... האיש הרים בלוק פבד מאד, עלה חרישית אל הקומה שמעל לחנותו, ו...השליך את הבלוק בעצמה לעבר רכבם של הגנבים, כדי לנסות להזיקו באפן שלא יהיה נתון לנסע בו. ואכן, הבלוק נפץ בעצמה את שמשת הרכב הקדמית, ועלם את ההגה, כך שפעת לא נתן כלל לנסע ברכב. בראות הגנבים שאינם יכולים להמלט בנסיעה ברכב, פרחו לנפשים מהמקום, בהותירם את כל השלל ברכב. ומה התברר עתה? - הגנבים בצעו באותו לילה גנבה נוספת; הם פקרו בביתו של יהודי בשם אבישי, וגנבו את מפתחות מכונתו היקרתית, ומשם דהרו אל חנות התקשטים של גרשון.

כעת התברר אפוא, שהמכונתית לא הייתה כלל של הגנבים, אלא של אבישי, וכעת היא נזוקה קשות על ידי הבלוק הפבד שנוזק על גבה על ידי גרשון. אבישי הגיע לזירת הארוע, ועכשיו הוא תובע את גרשון לשלם עבור הנזק הפבד שגרם למכונתו. לעמדתו טוען גרשון: "לא העליתי על דעתי שזו המכונתית שלך, הייתי בטוח שהיא שייכת לשודדים,

ומלבד זאת, הרי למעשה הצלתי לך את המכונתית, כי אלו לא זרקת הבלוק היו השודדים ברחים עמה". השיב אבישי: "זרקת הבלוק על המכונתית לא 'הצילה' אותה מגנבה, כי מתקן בה מכשיר 'אתגר', שפבר אותה אודות הגנבה..."

עם מי הדין?

תשובה:

ידועה ההלכה שאדם חייב על כל נזק שעשה, גם אם עשהו בשוגג או באנס (שו"ע ח"מ סי' תכ"א ס"ג). ולאור זאת, היה מקום לחיב את גרשון בתשלום הנזק שגרם לרכבו של אבישי, אף ששעה לחשב שהוא שיק לגנבים.

אולם, הבה ונשאל: כיצד היה הדין אלו סתם אדם (שאינו בעל חנות התקשטים) היה מבחין במעללי הגנבים, האם היה רשאי למנוע את גנבתם על ידי השלכת אבן על הרכב, שלמראית עין כל אדם, שיק לגנבים?

התשובה היא - שגרא שכן אכן צריך לעשות, כדי להפריש את הגנבים מחטאם החמור! ויען ב"פתחי חשו" (נזיקין פ"א ס"א) שכתב כי מתר להזיק ממון חברו כדי להפרישו מאסור, וכמו שכתב הרמב"ם (הל' פלאים י"ב-ט): "הרואה פלאים (שעטנו) של תורה על חברו, אפילו היה מהלך בשוק, קופץ לו וקורעו עליו מיד".

ואם כן, נמצא שמעשה השלכת האבן לצד סכול הגנבה, היה צריך להעשות על ידי כל אדם, וממילא גם את גרשון יש לפטר מתשלום הנזק. שכן עצם מעשה זריקת אבן על רכבו של גנב, לצד מניעת גנבתו, הוא מעשה שכל אחד מצא לעשותו, ואם נזק זה צריך ומצוה לעשותו, אם כן איך אפשר לחיב עליו?

לסכום: גרשון פטור מתשלום נזקי רכבו של אבישי.

לדפואה שלומה

דודית
בת עמליה
יצחק בן חנה
ליזה בת זואסי

לדפואה שלומה

ברוך חי בן לאה
רחל בת שרה
מידה בת רחל

לדפואה שלומה

מדי בת רחל
דוג'ה שלומון
בן דבקה
חנה בת חפסה
תנצבה

לדפואה שלומה

אלכסנדר
בן מוים
ציון סאסי
בן טדקי
תנצבה

לדפואה שלומה

גרציה לוי
בת מוזל טוב
ינית בת רחל
אליהו בר שרה
תנצבה

לדפואה שלומה

לאה בת
סוליקה רביבו
ז"ל (ה"ד)
תנצבה

צדיקים במיתתם קדוים חיים

ספק בהלכות טרפות הם ישאלו אותו והוא יפסוק להם. רב הקהילה שם לב שתקופה ארוכה לא הגיעו אליו שאלות בנושא טרפות וכשבריר את העניין אמרו לו שיש תלמיד חכם הבקיא בהלכות והם שואלים את פיו. הרב החליט מיד להעניש את ה"ט"ז, וה"ט"ז הוכנס לבידוד במשך שלושה ימים. ה"ט"ז שמח על הגזירה שנגזרה עליו, שהרי זה תכלית התיקון שקיבל על עצמו... יום אחד הגיעה ילדה ענייה עם עוף ביד אל הרב שיפסוק אם הוא כשר בגלל שאלת כשרות שהתעוררה לגביו. הרב הביט בעוף ופסק שהעוף טרף. כשהילדה שמעה את הפסק, היא מיד פרצה בבכי. היא חיכתה שבועיים כדי שאמא שלה תבשל עוף בערב שבת וחלמה לטעום ממנו... לקחה הילדה את העוף כשהיא ממררת בבכי בחזרה הביתה. בדרך הבחינה בחדר שבו יושב "המנקה המנודה" עליו שמעה מהילדים בשכונה. היא נכנסה פנימה לראותו כשדמעות בפניה, שם לב ה"ט"ז לעוני שבבגדיה ולעוף שבידה, וכששמע את השאלה שהתעוררה בעוף, לקח את העוף הסתכל עליו, פנה לילדה ואמר לה: "לכי לרב ואמרי לו שיעיין בספר 'טורי זהב' שם ימצא שהעוף כשר! הילדה רצה עם העוף אל הרב ואמרה לו את שאמר לה "המנקה". הרב בדק, הבין שטעה ופסק: "העוף כשר למהדרין!". איך שהילדה יצאה הבין הרב כי 'המנודה' הינו תלמיד חכם והלך לבקש ממנו סליחה ומחילה. לא נותרה ל"ט"ז ברירה והוא סיפר כי הוא ה"ט"ז בעצמו. לשאלת תלמידו מדוע חשף את זהותו וביטל את תכניתו לעשיית תיקון לכלל ישראל? השיב ה"ט"ז: "הגעתי למסקנה כי לא שווה כל עבודת השם בהסתר וצנעה מול דמעותיה של ילדה קטנה". (עלון דף הבית קול יהודה) **אי"ה יום שני כ"ו שבט יום הילולתו זיע"א.**

רבי דוד סגל בעל ה"ז - טורי זהב

נולד לאביו רבי שמואל הלוי סגל בלודמיר. בצעירותו נודע כעילוי. למד אצל אחיו הגדול, ר' יצחק הלוי סגל, מחבר שו"ת מהר"י הלוי. מגיל 23 שימש בתפקידים רבניים שונים: בתפקידים אלה עבר בין ערים רבות, כמו בריסק וקרקא. התחתן עם בתו של רבו המובהק הרב יואל סירקיש (הב"ח). התיישב באוסטריה. שם הוא הקים ישיבה, וכתב את חיבורו המפורסם על השולחן ערוך הנקרא טורי זהב. ה"ט"ז נאלץ לברוח למוראביה מפרעות ת"ח ות"ט. לאחר מכן התיישב בלבוב, ובשנת ת"ד נבחר לשמש כרב העיר.

הרב דוד הלוי סגל גזר על עצמו גלות כדי לעשות תיקון לעם ישראל. בזמן הגלות הוא הסתובב עם בגדים פשוטים והסתיר את זהותו, כדי שאף אחד לא יכיר אותו וחי מפרוטות לפרנסתו. באותו ישוב חיפשו "מנקה" (תפקידו של המנקה להוציא את גיד הנשה והחלב מהבהמה אחרי השחיטה) הוא הציע את עצמו לעבודה זו ואכן הוא התקבל. עם עבודה זו הוא יכל לשלב את לימוד התורה בחלק גדול משעות היום, ולהמשיך את התיקון שקיבל על עצמו מבלי לחשוף לציבור את זהותו ובכך יבוא עם ישראל לתיקונו. בדרך כלל כשהשוחטים היו מתלבטים לגבי כשרות של בהמה הם היו ניגשים לרב של הקהילה כדי שיפסוק אם הבהמה כשרה או טרפה. פעם אחת כשהיה ספק כשרות בבהמה שנשחטה וה"ט"ז היה במקום, הראו השוחטים את הבהמה ל"ט"ז ושאלו את דעתו לגבי הספק והוא התיר את הבהמה למהדרין על פי פסק מפורש של הרמב"ם. השוחטים הבינו שמדובר בתלמיד חכם גדול ושמחו מאוד שיש להם את מי לשאול ויכול גם להתיר את הבהמות. מאז החליטו השוחטים שבכל

מכשירים חשמליים בשבת

מעלית שבת

מיד עם התקרב האדם אל המשטח שלידם, אסור לעלות בהם בשבת, שהרי מפעיל את החשמל עם התקרבותו למשטח.

רם-קול ורדיו בשבת

רמקול בשבת

אסור להדליק מערב שבת רמקול, כדי לדבר בו בשבת.

להקליט על ידי טייפ בשבת

אסור לכוין טייפ ע"י שרון שבת, בכדי להקליט בשבת.

שמיעת רדיו בשבת

אסור לשמוע רדיו בשבת, אף אם הוכן מערב שבת ע"י שרון. (בזמני מלחמה יש מתירים להפעיל ברדיו גל שקט כדי לשמוע אם צריך להיכנס לממ"ד).

שכן שמדליק רדיו

מי שיש לו שכן המדליק רדיו בשבת, אין לו להטות אוזן לשמוע חדשות מהרדיו. אבל אינו חייב לצאת מהחדר.

טלפון בשבת

אסור להשתמש בטלפון בשבת וביום טוב. ולצורך חולה שאין בו סכנה יש להקל באופן שהגבהת השפופרת והחזרתה תיעשה על ידי גוי. ואם הדבר ברור שלא נדלקת נורה במרכזיה בעת הרמת השפופרת, יש להקל לצורך חולה שאין בו סכנה.

מעלית אוטומטית, שעולה ויורדת ללא מגע יד, נפתחת וננעלת ליד כל קומה, מעיקר הדין מותר להשתמש בה בשבת, בין לעלות בה ובין לרדת. ובפרט במקום צורך, כגון זקן או חולה, או יולדת או אשה עם עגלת תאומים וכדומה, אך יזהרו שלא יכנסו למעלית בעת שהדלת נסגרת, שאז מפעילים מעגל חשמלי הגורם שוב לפתיחת המעלית. ומכל מקום במקום שאפשר נכון להחמיר לגבי ירידה, שלא לרדת במעלית אוטומטית. [ילקוט יוסף שבת ה' עמוד קצב].

הנתקע במעלית

הנתקע במעלית סמוך לכניסת השבת, ונכנסה השבת, אם יש חשש סכנה מותר לחלל שבת, ואם אין חשש סכנה יקרא לגוי שיחלצוהו באופן שיעשה מלאכות דרבנן, או דרך קלקול.

מדרגות נעות

מדרגות נעות הפועלות באופן אוטומטי דינם כדיו מעלית אוטומטית, ומעיקר הדין מותר לעלות ולרדת בהם בשבת, אך היכא דאפשר נכון להחמיר שלא השתמש בהם. ומדרגות נעות הפועלות

לברכה והצלחה

אריאל בן מאיה
עטרה בת יעל
הדר משה
בן אלינור

לברכה והצלחה

חיים לוי וב"ב
דון רבקה
הודיה לוי

לברכה והצלחה

מרדכי זיפה
מורנו וב"ב
ליאור ושיד
מורנו

לברכה והצלחה

יוליה בת לדיסה
דוד בן טטיאנה
סולטנה
בת פרחא

לברכה והצלחה

אלג'דיה
בת מרים
מרים (מירי)
בת רות

